

**ENMIG DEL DALTABAIX
ON VIVIM, PARLAR DEL
CATALÀ ÉS UN DESCANS**

Assumpció
Cantalozella

Esriptora

De set en set

Lluís
Muntada

Dolça llengua

Com que escric cada quatre setmanes, em trobo, sovint, amb un problema important. No es tracta d'allò de posar la mà a la galta i dir "de què parlaré, avui?". Tampoc allò altre de la pàgina que s'omple de caràcters de Verdana 12 descompassadament, desafinant, desafiant, tant, que he de córrer a clavar un *erase*, que enmig de la llengua catalana del meu ordinador no m'apareix com a falta lexical i, en canvi, termes que cada dia dic i que tinc als gens, el corrector me'ls marca d'un roig tremolós.

M'ASSALTEN TANTS DE TEMES, avui, després d'aquestes quatre fructíferes setmanes! Temes dels quals no vull parlar, perquè m'uneixo silenciosament a tots els ciutadans que sofreixen aquest atac de misèries viscudes al menjador de casa mateix. No vull parlar de les corrues de nois cap a una mort executada a manera d'abans de les armes. No vull parlar dels atacs terroristes, ni d'un aviador que es va estavellar al mig d'una vall alpina amb tota la gent que aconduïa. Ni vull ni tan sols esmentar la ballesta en mans d'un adolescent. Tampoc diré res de la corrupció que ens *avassalla*, és a dir, que ens converteix en vassalls. No vull parlar de res de tot això, que ara mateix sóc sota els boscos i veig els núvols gronxant-se al capdamunt, i el sol més avall, cap a les rambles del Sant Jordi.

PER AIXÒ M'ENCANTO MIRANT com s'emplena de caràcters gràfics la pàgina virtual i retorno al corrector automàtic del PC. Penso que puc entendre les seves vacil·lacions. Que no és estrany que vagi de corcoll, perquè, saben vostès que els nostres diccionaris estan basats en el català del 1400-1500? Ho van dir fa tres dies dos filòlegs correctors de dos acreditats rotatius en català.

JA HE TROBAT EL TEMA. Poder parlar de la llengua catalana enmig del daltabaix on vivim és un descans. El problema plantejat és el diccionari. Encara ens basem en el Fabra, que l'enginyer lingüista va elaborar sotmès a la tempesta d'assumir "el català que ara es parla" o un registre conservador. Només d'imaginar-me per un moment que podríem basar

PEP DUIXANS

l'actual revisió del Diccionari en "el català que ara es parla" m'escriu. És que podem veure escrit com a llengua model el *rissa*, "quina *rissa*!" i el pronom *lis*, "*lis* anuncio" pronom propi dels contestadors automàtics nostrats "*lis* atindrà el tècnic". Si us plau! O més ben dit, *sisplau*, que aquest modisme sí que caldria recollir-lo d'una vegada, que si us plau, o bé sembla que utilitzes el tractament de vós o que parles al padri del racó de la llar de foc.

"**EL CATALÀ QUE ARA ES PARLA**" només se'l podien permetre, deixem-ho així, els capficats escriptors i lingüistes, i tota la corrua de lletraferits del dinou i començaments del vint. Perquè, entrar *pués* sona com un nyap, però mirin, com a mínim no trastorna el sistema. Però el *hi ha*

El 'hi ha que escoltar' envia l'estructura a can Pistras o si ho volen, a fer punyetes

que *escoltar* envia l'estructura a can Pistras o si ho volen, a fer punyetes.

ELS NOSTRES DICCIONARIS estan basats en el català del 1400-1500. No està malament, oi, conservar la llengua dels nostres segles d'or, ben tancada dins les cobertes de cartó. Fa bonic trobar-t'hi els termes *formós*, *formosa*, *encís*, *burella*... No esdevé un plaer per a la ment? Perquè, si conservem aquests mots, encara que sigui tancats amb clau, de tant en tant treuen el cap i s'alliberen, com ho han fet no fa gaire temps *encís*, *cura*, *redós*, que salten cofois als llavis dels comentaristes.

RECONEC QUE EL TEMA EXPOSAT pels filòlegs que han de remenar els textos als rotatius i donar-los un cert perfum de català nostrat deu ser un suplici. Un acord, cal un urgent acord que podria consistir a dividir el diccionari en dos grans blocs: 1) registre A, 2) registre B. S'iniciaria pel registre B, per animar la persona que el consulta. Tot seguit un asterisc remetria al registre A. Per exemple, si algú comprova com ha de dir *botella* primer trobaria *botella*, però amb un asterisc que l'aconduria a *ampolla*. Òndia, ara sí que em trobo davant d'una pàgina en blanc.

800 morts +1

Què tenen en comú els més de 800 immigrants ofegats en el recent naufragi al Mediterrani i l'assassinat de dilluns passat d'un professor a Barcelona? La lateralització dels morts, l'intent de relegar a un segon pla les víctimes principals d'aquestes dues tragèdies. Els governs, per definició, tendeixen a autoblindar-se. I per això prenen decisions no només orientades a "millorar la societat" (lema bonic entre els lemes més bonics), sinó també a garantir la seva pròpia pervivència com a poders. Els governs van respirar més tranquils quan tots els indicis començaven a apuntar que el cas de l'avió estavellat fa poc als Alps no responia a un atemptat terrorista, sinó a la iniciativa criminal d'un copilot afectat per una depressió. Conjur assolit: la tragèdia de Germanwings no qüestionava les estructures socials i de poder. En canvi, l'assassinat del professor Abel Martínez i els més de 800 morts en un sol naufragi són casos que revesteixen una singularitat precisa: col·loquen la societat i els poders davant d'un mirall molt incòmode, un vidre que reflecteix misèries constitutives. Per això els ministres de la UE, els mateixos que no s'han commogut davant el degoteig incessant d'immigrants morts al Mediterrani, ara han tremolat quan la xifra d'ofegats pujava a 800.

El motiu d'aquesta reacció és novament la lògica autoprotectora del poder. Per això mateix, en l'assassinat del professor, de seguida es va diagnosticar que l'assassí havia patit un brot psicòtic. Un cop més l'alienació mental s'erigia en mesura de l'excepció i, per tant, en prova capiculada de la bona salut de la nostra societat i dels nostres poders. En aquest context, el mort començava a fer més nosa que no pas el viu. Per això es va parlar més de la *rehabilitació* del noi que no pas de la vida segada del professor. Per això la consellera Rigau ja ha anunciat que el noi estarà 2 o 3 anys en un centre de menors i que després s'anirà reintegrant progressivament a la societat i que, això sí, no sembla aconsellable matricular-lo al mateix institut (!). Són perspectives de futur parides amb fórceps, però que no poden suplantar la necessitat imperativa d'un examen rigorós en clau de present.

**EN
SÍSIF**

Jordi
Soler

